

(มคอ. ๓)

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาประจำรายวิชา
(Course Specification)

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

วิชา ๑๑๒ ๔๑๘ ศาสนากับสันติภาพ (Religion and Peace)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	/ วิทยาเขตขอนแก่น / สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑.รหัสและชื่อรายวิชา ๑๑๒ ๔๑๘ ศาสนากับสันติภาพ (Religion and Peace)
๒.จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓.หลักสูตรและประเภทของรายวิชา หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา วิชาเฉพาะด้านศาสนาและปรัชญา
๔.อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระครูศรีปริยัติบัณฑิต ,ผศ.ดร. พระมหาประทีป สดญาณโม, ดร. พระสมบัตร์ จิตญาโณ, ดร. ผศ.ดร.พลเผ่า เพ็งวิภาศ ผศ.ดร.สุวิน ทองปั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา พระครูศรีปริยัติบัณฑิต ,ผศ.ดร. อาจารย์ผู้สอน ,ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๕.ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ / ๒๕๖๘ ชั้นปีที่ ๔ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
๖.รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗.รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘.ทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ กำหนดการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในรายวิชานี้
๙.สถานที่เรียน ห้อง ๒๐๑ ชั้น ๒ อาคารเรียน ๑๐๐ ปี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๑๐.วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา ๑.๑ เพื่อให้นิสิตได้เข้าใจแนวคิด หลักการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสันติภาพ แนวทางคำสอน และเครื่องมือการจัดการความขัดแย้งตามหลักของสันติวิธีจากหลักคำสอนทางศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์แต่ละศาสนา ๑.๒ เพื่อให้นิสิตได้ศึกษาถอดบทเรียน รูปแบบแนวทางการปฏิบัติเพื่อการแก้ไขความขัดแย้งและการเสริมสร้างสันติสุขจากชุมชน สังคม บุคคลต้นแบบ ๑.๓ เพื่อให้นิสิตได้เข้าใจหลักการทางศาสนา กับปรากฏการณ์การสร้างสันติภาพในบริบทสภาพปัญหาของสังคมปัจจุบัน ๑.๔ เพื่อให้นิสิตได้รู้จักบูรณาการหลักการ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสันติภาพมาประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน ๑.๕ เพื่อให้นิสิตได้เข้าใจเงื่อนไข ข้อจำกัด ปัจจัยหรือเงื่อนไขที่นำไปสู่การสร้างความสำเร็จในการใช้คำสอนทางศาสนาเพื่อสร้างสันติภาพ
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา - เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ สื่อและรูปแบบการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑.คำอธิบายรายวิชา ศึกษาแนวคิด หลักคำสอนทางศาสนาที่เกี่ยวกับสันติภาพ บทบาทของศาสนาในการส่งเสริมสร้างสรรค์สันติภาพ การประยุกต์หลักคำสอนทางศาสนาในการสร้างสันติภาพ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา											
๒.จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา <table border="1"> <thead> <tr> <th>บรรยาย</th><th>สอนเสริม</th><th>การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน</th><th>การศึกษาด้วยตนเอง</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา</td><td>สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย</td><td>ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม</td><td>การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์</td></tr> </tbody> </table>				บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง								
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์								
๓.จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล ๑. อาจารย์ประจำวิชา ให้คำปรึกษาผ่านหมายเลขโทรศัพท์มือถือ หรือโปรแกรม Application Line/Facebook ๒. ติดต่อประสานงาน หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา ห้อง ๒๐๙ ชั้น ๒ อาคารเรียนรวม ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธาจารย์ อาจ อาสภมหาเถร (๓. อาจารย์ประจำวิชา จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกวันพุธ เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องอาจารย์ประจำรายวิชา ห้อง ๒๑๐ ชั้น ๒ อาคารเรียนรวม ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธาจารย์ อาจ อาสภมหาเถร (เฉพาะรายที่ต้องการ)											

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่องการสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ ตลอดจนมีวินัยในตนเอง	-กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่มและมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงานเพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี -มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรมเพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ -มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเองเช่นการเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
ทักษะ IT	การนำเสนอรายงานในชั้นเรียน กำหนดให้นิสิตนำเสนอรายงานโดยใช้ Power Point หรือ การตัดต่อ VDO สั้น ๆ ๕ -๗ นาที นำเสนอหน้าชั้นและโพสต์ลงใน You Tube หรือ Facebook เพื่อเพิ่มทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ประมวลผลทางสถิติ
จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	มีการให้ความรู้แก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านปรัชญาไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้ให้นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕)

๑. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม					๒. ทักษะด้านความรู้				๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ			
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔
	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○

๔.๒.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรม
(๒) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม	(๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน	(๒) ประเมินจากผลงานและความ รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒.๒ ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้าน ความรู้
(๓) สามารถประยุกต์ความรู้	(๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ	(๓) ประเมินจากรายงาน หรืองานที่

ทักษะและการใช้เครื่องมือทาง ศาสนาและปรัชญา	มออบหมาย
---	----------

๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทาง ปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้าน ทักษะทางปัญญา
(๓) สามารถบูรณาการความรู้ ทางศาสนาและปรัชญาเพื่อ เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา ทางเศรษฐกิจและสังคมได้ อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์	(๓) มีการศึกษาค้นคว้าในรูปรายงาน โครงการ และนำเสนอ	(๓) ประเมินจากรายงานหรืองานที่ มออบหมาย

๔.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้าน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ
(๓) สามารถแก้ไขปัญหาด้อย่าง เหมาะสมกับพื้นฐานของตนเอง และบริบทของกลุ่ม	(๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ ผู้เรียนเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับ สถานการณ์ การจัดการอารมณ์ การมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น	(๓) ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมที่ แสดงออกจากการร่วมกิจกรรมเรียนรู้ ต่างๆ

๔.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้าน ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ
(๑) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการค้นคว้าหา ความรู้และการนำเสนอข้อมูล ทางปรัชญาในรูปแบบที่ หลากหลายได้อย่างเหมาะสม	(๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสาร ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และบุคคลอื่นใน สถานการณ์ที่หลากหลาย	(๑) ประเมินจากความสามารถในการ นำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ คณิตศาสตร์และสถิติที่ เกี่ยวข้อง

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่ ว/ด/ป	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	แนะนำรายวิชาและแผนการสอน ชี้แจงแนว สังเกตและรายละเอียดประจำวิชา เกณฑ์ การศึกษาตามระเบียบของมหาวิทยาลัย, การวัดผลและประเมินผล	๓	แนะนำ ชี้แจง อธิบายรายวิชา และแผนการสอน เอกสาร ประกอบการเรียนการสอน - บอกแหล่งค้นคว้าข้อมูล - มอบหมายงานค้นคว้า	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น

สัปดาห์ที่ ว/ด/ป	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			- แนะนำวิธีการสืบค้นข้อมูล	
๒	บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนา - ความหมายของศาสนา - ลักษณะของศาสนา - มूलเหตุของศาสนาและลำดับแห่งศรัทธา - ประเภทของศาสนา - ความสำคัญของศาสนา - ประโยชน์ของศาสนา	๓	บรรยายยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๓	บทที่ ๒ สันติภาพ - ความหมายของสันติภาพ - สันติภาพและความขัดแย้ง - สันติภาพและสันติวิธี - ความเป็นมาของการศึกษาเกี่ยวกับ สันติภาพ - วิธีวิทยาของสันติภาพศึกษา - วาทกรรมเกี่ยวกับสันติภาพ	๓	บรรยายยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๔	บทที่ ๓ ความขัดแย้ง - ความหมายของความขัดแย้ง - แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง - ความขัดแย้งตามแนวคิดทางจิตวิทยา/ การเมือง/ มานุษยวิทยา/ สังคมวิทยา - นัยและประเภทของความขัดแย้ง - สาเหตุแห่งความขัดแย้ง	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๕	บทที่ ๔ สันติวิธี - ความหมาย/ ประเภทของสันติวิธี - มายาคติเกี่ยวกับสันติวิธี - คุณค่าและความสำคัญของสันติวิธี - วิธีการของสันติวิธี - ปัจจัยและเงื่อนไขแห่งความส าเร็จของ สันติวิธี - ความส าเร็จของสันติวิธี	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้น เรียน	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๖	บทที่ ๕ พระพุทธศาสนาเพื่อสันติภาพ - หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกัน - เกณฑ์มาตรฐานดีชั่ว พุทธจริยศาสตร์ - ทางออกของขัดแย้งและสันติภาพ เจริญ พุทธวัฒนธรรม	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น

สัปดาห์ที่ ว/ด/ป	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	- พุทธสันติวิธี อธิกรณสมณะ			
๗	บทที่ ๖ พระพุทธศาสนา :สงคราม ท่าที และทางออก - ความหมาย ลักษณะ และองค์ประกอบ - ระดับความขัดแย้ง - คุณค่าและความสำคัญ - หลักการพื้นฐานแห่งความขัดแย้ง เหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง - ปัจจัยภายใน - ปัจจัยภายนอก	๓	บรรยายยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๘	สอบกลางภาค	๓	วัดผลจากความรู้ที่ศึกษา	
๙-๑๐	บทที่ ๗ สันติวิธีจากแนวทางของ ศาสนาการสื่อสาร: ศากยะ และโกลิยะ - การเจรจากันเอง - การไกล่เกลี่ยคนกลาง - การไต่สวน - กรณีภิกษุณีท้อง - การบวชภิกษุณี - การบวชขององคุลิมาล - การพิจารณาตัดสินโดยสังฆสภา - การตัดสินโดยการเจียบ - การใช้เสียงข้างมาก โทณพราหมณ์ กุลินรา - การโน้มน้าว - การประนีประนอม พระเจ้าวิทูทกะ - เงื่อนไขและเหตุปัจจัยที่นำไปสู่การใช้สันติวิธีจากแนวทางของศาสนา - ความสำเร็จและความล้มเหลวในการใช้สันติวิธีจากแนวทางของศาสนา	๖	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๑๑	บทที่ ๘ ศาสนาคริสต์กับสันติภาพ - หลักการของศาสนาคริสต์เกี่ยวกับสันติภาพ ความขัดแย้งและความรุนแรง - การแก้ไขความขัดแย้งและความรุนแรง	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น

สัปดาห์ที่ ว/ด/ป	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	- กระบวนการสร้าง รักษาและพัฒนา สันติภาพตามหลักการของศาสนาคริสต์		สรุปสาระสำคัญ	
๑๒	บทที่ ๙ ศาสนาอิสลามกับสันติภาพ - หลักการของศาสนาอิสลามเกี่ยวกับ สันติภาพ ความขัดแย้ง และความรุนแรง - การแก้ไขความขัดแย้งและความรุนแรง กระบวนการสร้าง รักษาและพัฒนา สันติภาพตามหลักการของศาสนาอิสลาม	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๑๓	บทที่ ๑๐ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูกับ สันติภาพ - หลักการของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เกี่ยวกับสันติภาพ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง - การแก้ไขความขัดแย้งและความรุนแรง กระบวนการสร้างรักษาและพัฒนา สันติภาพตามหลักการของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๑๔	บทที่ ๑๑ ศาสนาซิกข์กับสันติภาพ - หลักการของศาสนาอิสลามเกี่ยวกับ สันติภาพ ความขัดแย้ง และความรุนแรง - การแก้ไขความขัดแย้งและความรุนแรง กระบวนการสร้าง รักษาและพัฒนา สันติภาพตามหลักการของศาสนาอิสลาม	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายจากกรณีศึกษา ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๑๕	บทที่ ๑๒ ศึกษาดูงาน : ชุมชน สังคม -ชุมชนวัดพุทธ - ชุมชนศาสนาต่างๆในขอนแก่น	๓	เยี่ยมชมสถานที่/ฟังบรรยายจาก วิทยากรประจำชุมชน ตอบข้อซักถาม สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๑๖	บทที่ ๑๓ นำเสนอการจัดการความ ขัดแย้งโดยสันติวิธีจากแนวทางของ ศาสนา - ทบทวนเนื้อหาแห่งสันติวิธีจาก แนวทางของศาสนา - เน้นย้ำคุณค่า, ความสำคัญสันติวิธี จากแนวทางของศาสนา	๓	- นำเสนองานกลุ่มในเนื้อหาองค์ ความรู้จากการศึกษาดูงาน อภิปรายหน้าชั้นเรียน	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น

สัปดาห์ที่ ว/ด/ป	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑๖	สรุปเนื้อหาทั้งหมด	๓	สรุปสาระสำคัญ	ผศ.ดร. สุวิน ทองปั้น
๑๗	สอบปลายภาค	๓	ข้อสอบ	กลุ่มงานวัดผล และประเมินผล

๒.แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	มาตรฐานการเรียนรู้	วิธีการประเมินผล	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	ด้านคุณธรรม จริยธรรม ข้อ ๒	ประเมินจากผลงานและความรับผิดชอบใน งานที่ได้รับมอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐ %
๒	ด้านความรู้ ข้อ ๑, ๒	การสอบ	๘	๒๐ %
๓	ด้านทักษะทางปัญญา ข้อ ๑, ๒	การตอบคำถามในชั้นเรียน การสอบอัตนัย	๑๖	๖๐ %
๔	ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ ข้อ ๑, ๒	- การสังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม ร่วมกับเพื่อน - การนำเสนอรายงาน - การทำงานกลุ่มและผลงาน - การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๕ %
๕	ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อ ๑, ๒, ๔	- การนำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ -สามารถการสื่อสาร อธิบาย อภิปราย กรณีศึกษาต่าง ๆ ได้	ตลอดภาค การศึกษา	๕ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑.เอกสารและตำราหลัก รศ.ดร.ลักษณวัฒน์ ปาละรัตน์. สุนทรียศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง ,๒๕๕๑. ดร.จี. ศรีนิวาสน์ (แต่ง) .สุเชาว์ พลอยชุม (แปล) .สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีเกี่ยวกับความงามและศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ ๒.นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ,๒๕๔๕.
๒.เอกสารและข้อมูลสำคัญ เอกสารประกอบการสอน วิชา สุนทรียศาสตร์ พระมหาปพน กตสาโร ,ดร. พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๒. เอกสารและข้อมูลแนะนำ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๕๔). ความรู้ศาสนาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสมุทสรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. กาญจนา แก้วเทพ. (๒๕๔๕). “หน่วยที่ ๑๒ การสื่อสารเพื่อสันติภาพ”. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา สันติศึกษา.

(หน้า ๔๔๓-๕๐๒). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. คลังปัญญาไท. ศาสนาคริสต์. ค้นเมื่อ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕<<http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php>>.

โคทม อารียา. (๒๕๔๖). “เอกสาร ๓๐ ปี ๑๔ ตุลา จดหมายข่าว ประชาชน” ใน พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิธิบุญยากร). (๒๕๕๔). พุทธสันติวิธี: การบูรณาการหลักการและเครื่องมือ จัดการความขัดแย้ง. กรุงเทพฯ: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี.

ฉันทนา บรรพศิริโชติ. (๒๕๔๒) “ความขัดแย้งในสังคมไทย: ช่องว่างของการรับรู้และความเข้าใจ” ใน ความขัดแย้งในสังคมไทย ยุควิกฤตเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: คบไฟ.

ชัยวัฒน์ คุประตกุล. (๒๕๔๕). “หน่วยที่ ๑๑ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสันติภาพ”. ใน เอกสารการ สอนชุด วิชาสันติศึกษา.(หน้า ๓๙๕-๔๔๒). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (๒๕๓๙). **จินตนาการสู่ปี ๒๐๐๐: นวกรรมเชิงกระบวนทัศน์ด้านไทยศึกษา.**

กรุงเทพฯ: สำนักรางานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).

_____. (๒๕๔๕). “หน่วยที่ ๓ ความรุนแรง” ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาสันติศึกษา. (หน้า ๕๓-๘๔). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ไชยันต์ รัชชกุล. (๒๕๔๕). “หน่วยที่ ๒ ความขัดแย้งในบริบทของสันติศึกษา” ใน เอกสารการ สอนชุด วิชาสันติศึกษา. (หน้า ๒๕-๕๒). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ทัศนีย์ จันอินทร์. (๒๕๕๐). **วิวัฒนาการของมโนทัศน์การศึกษาเพื่อสันติภาพในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุรชัย ศิริมหาสาร. (๒๕๔๗). **การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ.** กรุงเทพฯ:

ประทีป สวาโย. (๒๕๔๕). **สิบเอ็ดศาสนาของโลก.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ประเวศ วะสี. (๒๕๔๕). **สันติวิธีกับสิทธิมนุษยชน.** กรุงเทพฯ: สำนักรงานสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (๒๕๔๖). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์.** กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์.

_____. (๒๕๔๖). **พุทธธรรม.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. (๒๕๕๑). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.** (พิมพ์ครั้งที่ ๑๗) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (๒๕๔๘). **มองสันติภาพโลกผ่านภูมิหลังอารยธรรมโลกาภิวัตน์.** พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย.

พระไพศาล วิสาโล. (๒๕๕๔). “เทคโนโลยีในทัศนะของพุทธศาสนา”. นิตยสาร CHIP. ๑๐: ๓, ๒๗ (เมษายน). ค้นเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๖. <<http://www.jpthai.org/content/view/๕๖๑/๗/>>.

พระมหานครินทร์ แก้วโชติรุ่ง. (๒๕๔๘). **สันติภาพตามแนวคิดของท่านพุทธทาสภิกขุ:**

ความหมายและการประยุกต์ใช้ในโลกรปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหา

บัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิธิบุญยากร). (๒๕๕๔). **พุทธสันติวิธี: การบูรณาการหลักการและเครื่องมือจัดการความขัดแย้ง.** กรุงเทพฯ: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (๒๕๔๕). “หน่วยที่ ๑๕ การศึกษาเพื่อสันติภาพ.” ใน เอกสารประกอบการสอนชุด วิชาสันติศึกษา. (หน้า ๕๗๕-๖๒๕). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ไพศาล วงศ์วรสิทธิ์. (๒๕๓๓). **สร้างสันติด้วยมือเรา: คู่มือสันติวิธีสำหรับนักปฏิบัติการไร้ความ รุนแรง.** กรุงเทพฯ: กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม. ทัศนีย์ จันอินทร์. (๒๕๕๐).

1. วิวัฒนาการของมโนทัศน์การศึกษาเพื่อสันติภาพในประเทศไทย. 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 3. ราชบัณฑิต. (๒๕๔๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๖. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์. 4. รุ่งธรรม ศุจิธรรมรักษ์. (๒๕๔๕). “หน่วยที่ ๑ สันติศึกษากับสันติภาพ.” ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาสันติศึกษา. (หน้า ๑-๒๔). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 5. เสฐียร พันธงชัย. (๒๕๔๖). ศาสนาเปรียบเทียบ. (พิมพ์ครั้งที่ ๙). กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ. 6. เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (๒๕๔๐). ความขัดแย้ง: การบริหารเพื่อสร้างสรรค์. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี. 7. อรุณ รักธรรม. (๒๕๓๘). ทฤษฎีองค์การและพฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
--

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑.กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้ - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
๒.กลยุทธ์การประเมินการสอน ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้ - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
๓.การปรับปรุงการสอน หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้ - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
๔.การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้ - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร - มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕.การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิภาพของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือนวัตกรรมใหม่ๆ

(ผศ.ดร. สุวิน ทองปาน)
อาจารย์ผู้บรรยาย

(พระครูศรีปริยัติบัณฑิต,ผศ.ดร.)
ประธานหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา